

»Planinski Vestnik«. „Slovensko planinsko društvo“ je sklenilo z januarjem 1895 počenši izdajati poseben strokovni list, „Planinski Vestnik“. To vseslovensko društvo je pred dvema letoma porodila srčna želja, da bi Slovenci bolje spoznali prirodno lepoto širne svoje domovine in jo potem toliko iskreneje ljubili. Početkom je bilo delovanje nekako oskromno, a kmalu je prodrlo „Sl. pl. društvo“ v širše kroge, in veselo je videti, kako se sedaj to društvo razvija. Zadnje letno poročilo priča dovolj, kako se zanimanje za turistiko vedno bolj širi tudi v Slovencih. Tudi nahajamo med domačimi turisti dovolj sposobnih pisateljev.

§ 3. društvenih pravil našteva med pripomočki, s katerimi dosega društvo svoj namen, pod c) tudi „da prireja in objavlja predavanja o vseh strokah turistike ter izdaja, pospešuje in podpira zanimive planinoslovne spise in slike“.

Da društvo tudi v tem oziru doseže svoj namen, sklenil je „odbor Sl. pl. društva“, izdajati planinoslovstvu posvečen mesečnik, kateri bode objavljal zanimiva predavanja in različne planinoslovne spise in slike. Oziral se bode mesečnik tudi na promet, donášal različne društvene in domače turistiške in planinoslovne novice ter tudi poročal o delovanju „Sl. pl. društva“ in sličnih društev po drugih deželah. Priobčeval bode „Planinski Vestnik“ tudi životopise znamenitih slovenskih turistov iz prejšnjih časov, tako n. pr. prvaka slovenskih turistov, Valentina Staniča, kateremu gre prvo mesto ne le med Slovenci, temuč tudi med drugimi narodi; kajti on je početnik takozvane „višje“ turistike. Zanimal bode čitatelje gotovo tudi daljši životopis Idrijčana Henrika Freyerja, kateri je mnogo potoval po naših krajih, dasi je doslej kot znamenit slovenski turist malone neznan.

Namen „Planinskemu Vestniku“ je: spoznavati slovenske gore, planine in kraški svet ter vzbujati zanimanje za turistiko in delovanje „Sl. pl. društva“. Društveniki (ustanovniki, pravi in častni člani) dobé „Planinski Vestnik“ brezplačno. Naročnina za nečlane znaša 2 gld. na leto, posamezni listi pa stanejo 20 kr. *Fr. Orožen.*

Nove slovenske muzikalije. »Glasbena Matica« je za leto 1894. podala svojim društvenikom dva zvezka novih slovenskih muzikalij, in sicer: 1.) „Ljubica“, mešan zbor, besede spisal *Josip Pagliaruzzi-Krilan*, uglasbil *Anton Foerster*, op. 44. in 2.) Sedem moških zborov, uglasbil *P. Hugolin Sattner*. — O Foersterjevi „Ljubici“ je naš list že obširno izpregovoril, ko je poročal o nje proizvajanju v koncertih „Glasbene Matice“. Zato naj tukaj samo izrečno še ponovimo, kar smo tam trdili, da je ta mešani zbor brez dvoma najboljši, kar jih premoremo Slovenci sploh. Tej sodbi smelo še pridenemo, da ima skladba tudi absolutne muzikališke vrednosti toliko, da bi čast delala vsaki inorodni glasbeni literaturi. Za njeno proizvajanje pa bi vsem pevskim društvom gorko priporočali največjo marljivost in vestnost v priučevanju; zakaj velika je nevarnost, da skladba, dasi dramatiško izvedena, ne doseže pravega učinka, ako se ne proizvajajo vse njene posameznosti z največjo natančnostjo in pa umetniško resnobo. Zlasti pri tako značilno izraženem ženskem obrekovanju „Saj sem rekla, saj sem rekla“, ali pa pri divno lepem stavku, ko v sobi ženice moleč „jagode prebirajo“, bi vsako količkaj trivijalno prednašanje veličastno skladbo utegnulo približati nizki smešnosti. Neizbrisno nam je še v spominu, kako je to skladbo tolmačil koncertni vodja „Glasbene Matice“ gospod *Hubad* s svojim pevskim zborom na koncertih tega društva. — Gospod *Sattner* nam je dober znanec na slovenskem glasbenem polju. Da ne omenjamo njegovih zaslug kot glasbenega kritika, tudi ne njegovega delovanja na polju cerkvene glasbe, spominjamo le njegovih posvetnih skladb, zlasti njegove „Pozimi iz šole“, o kateri smo svoj čas že govorili zelo pohvalno. Žal nam je, da predstojećih „Sedem zborov“ ne moremo jednako hvaliti, dasi bi radi. Najboljša je še

št. 4. „Za dom med bojni grom!“, efektna koračnica, katera se s svojo jasno obliko in krepko ritmiko utegne priljubiti slovenskim pevskim društvom, goječim literaturo „moških zborov“. — Poleg te koračnice je v svoji priprostosti ljubka pesmica št. 2. „Kakor nekdanj“. Ali da se doseže pravi deklamacijski poudarek, trebalo bi tej pesmici $\frac{6}{8}$ takta namesto $\frac{3}{8}$. Naglašati je namreč tako: „Še védno kakor nekdanj tu, klópica, stojíš“, ne pa: „Še védno kákor nekdanj tu, klópica, stojíš“. — Tudi št. 7. „Na planine!“ bode morebiti ugajala kakemu zboru na deželi, ker je lahka, priprosto melodijozna in nekamo v narodnem duhu zložena. V kvar ji je le, ker nima izrečne izvirnosti. — Št. 1., 3., 5. in 7. so kitične pesmi, ki se že kot take odrekajo višji umetniški vrednosti, ako niso zložene s klasiško genijalnostjo. Št. 1. „Zjasni zvezde mu temne!“ kaže v prvih osmih taktih čeden motiv in priprosto lep duh. Ali v poznejših taktih pogrešamo, žal, vsako razpeljavo, ki bi le količkaj povzdignila začetno snov in njen duh. Ako se isti motiv in ista misel prevečkrat ponavlja, postaja stvar dolgočasna in celo neprijetna. — Isto velja o št. 3. „Pogled v nedolžno oko“. Tu pogrešamo vsakeršno iznajdljivost in razpeljavo. — Št. 6. „Veseli zbor“: oblika zadostna, začetek pa kakor v Jenkovi „Naprej zastava slave“, skladba brez vznosa. — Najslabša in brez vsake vrednosti je pač št. 5. Zdravica.

pp.

Slovensko gledališče. Na novega leta večer se je po večletnem premoru predstavljala narodna igra »Pogumne Gorenjke«, nemški spisal L. Germonik. Napolnila je jedenkrat hišo in s tem storila svojo dolžnost; sedaj menda že počiva v arhivu, kjer bo gotovo zopet nekaj let ostala.

Nov je bil na slovenskem odru »Fromont mlajši in Risler starši«. Igrokaz v 5 dejanjih. Po A. Daudetjevem romanu sestavila Alphonse Daudet in Adolphe Belot poslovenil Fr. Svetič; igral se je dné 10. prosinca. Spretni prevod g. Svetiča je ohranil tej zanimivi značajni sliki vso lepoto jezika in je veliko pripomogel k lepi predstavi. Zanimiva je bila igra gg. *Verovška* (Risler), *Inemanna* (Delobelle) in gdč. *Polakove* (Désirée).

Dné 18. prosinca se je prvikrat v slovenskem jeziku pel »Trubadur«. Opera v štirih dejanjih. Spisal S. Cammarano. Uglasbil Giuseppe Verdi. Poslovenil Štritof. Dirigent Hilarij Benišek. To najpopularnejše delo laškega mojstra je tudi slovenskemu občinstvu izvrstno ugajalo in bo ostalo stalno na repertoarji. Velike zasluge za uspeh imajo pevke in pevci, gdč. *Lešinska* (Leonora), gospa *Aničeva* (Azucena), *Nolli* (Luna), *Vašiček* (Ferrando) in g. kapelnik *Benišek*. Gospod *Beniš* (Manrico) si je jako ugodni utisek svojega petja pokvaril s slabo slovenščino. To je tembolj škoda, ker je prevod gosp. *Štritofa* res temeljito delo s preprostim, lahkim jezikom, po katerem se zelo lahko poje.

Dné 20. t. m. se je igral na korist g. režiserju *Aniču* občeznani »Fužinar«. Nova je bila poleg družih gdč. *Slavčeva* (Claire), ki je umela svojo ulogo pripraviti do veljave. Spreten drug ji je bil gospod beneficijant (Derblay).

22. in 24. dné t. m. je kot Celestin v »Nitouche« gostoval g. Václav Anton iz Zagreba. Kot drastiškega komika je naše občinstvo zagrebskega umetnika že poznalo; v tej ulogi je imel vsaj nekoliko prilike, pokazati se tudi kot zelo dobrega pevcá. Uspeh je bil popoln.

K.

Pevski večer »Glasbene matice«. Ženski in moški zbor »Glasbene Matice« sta dné 19. prosinca na starem strelišči priredila prvikrat pevski večer s plesom, ki je imel vsestranski ugoden uspeh. Poleg znanih skladb, kakor Rubinsteinovega »Jutra«, Bendlove »Tatranske vijolice«, Dvořakovega »Prstana« i. dr., pela sta se tudi nov moški zbor p. Hugolina *Saltnerja* »Za dom med bojni grom« s trijom v slogu hrvaških budnic